

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

2001

„NIMFEA” Természetvédelmi Egyesület
Szarvas

A közgyűlés szerint elfogadott program struktúra:

Egyesületünk szakmai tevékenységeink végleges struktúrája ami már áttekinthetően tartalmazza a szervezet tevékenységeinek prioritásait is. Mindennapi munkánk során nincs megkülönböztetve egyik tevékenység sem, mind irodánk, mind önkéntes

programvezetőink lelkiismeretesen végzik valamennyit. A programok jellegéből adódóan akad jónéhány olyan, amelyhez tagjaink, önkénteseink is csatlakozhatnak érdeklődésüknek megfelelően.

- **Biodiverzitás-védelmi célprogram:** Fajvédelmi programok; Túzokvédelmi tevékenységek; Székicsér védelmi tevékenységek; Bagoly szabadtéri állományvédelmi tevékenységek; Énekesmadár odútelepítések; Fajvédelmi kezeléstervezések; Élővilág-védelmi kutatások program; Halfaunisztikai kutatások; Rovartani kutatások; Macskabagoly táplálékvizsgálat, kisemlős kutatások; Nem védett területek komplex kutatása; Halastóvédelmi projekt; Térinformatika a természetvédelemben alprogram; Külföldi tanulmányutak; Élőhely-rehabilitációs komplex tervjavaslat készítése; Élőhely-rekonstrukciós tevékenységek; Élőhely-megőrzési program; Fegyver Fenék alprogram; Véderdő alprogram; Gyúri dűlő alprogram; Madárrepatriáló állomás fenntartása.
- **Környezetvédelmi célprogram:** Zöld energia program; Napkollektor összeszerelő műhely fenntartása; Energiahatékonyság népszerűsítése, kivitelezése; Hulladék program; Tájsebeszet; Szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.
- **Fenntartható fejlődés célprogram:** Tisza program; Tisza-tó turizmus fejlesztési fenntarthatósága; Potenciális szennyező-források felmérése, ellenőrzése; Tiszai civil tevékenységek koordinációs tevékenysége; „Mit veszíthetünk ?” program a Dráva megőrzéséért; Mezőgazdaság és a környezet- természetvédelem ügye; Csejt-Ecseg legeltetési program; Nagyikunság-Nagysárrét erdővédelmi program.
- **Demokráciafejlesztési célprogram:** Policy tevékenységek; Civil társadalomerősítés program; Átfogó szervezetfejlesztési program; Zöld önkormányzat program; Helyi önkormányzati jelenlét; Helyi médiajelenlét; EU integrációs program; Integrációs kommunikációs alprogram; ÉARF munkájában való részvétel; „Mit őrizzünk meg ?” alprogram.

Szemléletformálási célprogram: Román-Magyar Nemzeti Park létrehozása program; Vadászatreformáló program; Fekete István Központ létrehozása; Iskolán kívüli környezeti nevelési program; Erdei iskola alprogram; Tábor alprogram; Zöld jeles napok alprogram; Tanácsadó Iroda fenntartása; Pedagógus tudatformáló program; „Zöldike” program; Zöldike sorozat; Zöld Híradó, Zöld Kuckó; On-line jelenlét, CD rom készítés; Nimfea tanulmánykötetek; Puszta, Nimfea füzetek.

Természetvédelem

Programunk alapjának tekinthetők azok az elvek, amelyeket Andrési Pál barátunk írt a „Cselekvő természetvédelem” c. művében: „Földünk az ember és a természet kapcsolatában mérőföldkőnek tekinthető az 1872-es esztendő. Ekkor létesítették a Yellowstone Nemzeti Parkot, így világszerte ezt az évet tekintik az intézményes

természetvédelem kezdetének. Azóta több mint 120 év telt el, és az emberiség természetpusztító tevékenysége egyre inkább fokozódik. Különösen érvényes ez az utóbbi 2-3 évtizedre. A rohamosan növekvő számú emberiség akarva-akaratlanul, észvesztő tempóban teszi tönkre a Földünket.

Élőhely-rekonstrukció:

Működési területünk, a Sárrét, Nagyunság, a Tisza, Körös, és Berettyó mente a múlt századi vízszabályozásokig köztudottan egy vadvízország volt végtelen lápokkal, ahová a pákászokon és a „szilajokon” kívül nem merészkedett be senki. Jární csak „csolankkal” a közismert sárjáróval lehetett. Eszményi világa volt ez valamennyi madárnak, ki ide járt táplálkozni, szaporodni, költeni. A szószaporítás mellőzése végett erről még csak ennyit, amennyit Vályi András korhű sorai mondanak: „...rákokkal, teknősbékával bővelkedik, halai madarai oly számosak, hogy azoknak sokasága néhol egészen elborítja a vizeknek színét...”

A folyóvíz szabályozások óta egy nagy ökológiai gond, a vízimadarak, így kiemelten a gólyaalkatú, lúdalkatú és lilealkatú fajok élőhely leszűkülése. Ez már a szabályozások befejeztével, tehát már igen régóta fennálló állapot, mégis, leginkább a rendszerváltás óta figyelhető meg, hiszen az árvízszabályozások után néhány új létesítmény biztosította a táplálkozó, fészkelő, fiókanevelő, azaz a élőhelyet a gulipánoknak, gólyatöcsöknek, cankóknak, godáknak, sárszalónkáknek. Ezek főképp a rizsföld rendszerek voltak, melyek hosszú-hosszú éveken át zarándokhelyei voltak a honi madarász társadalomnak. Ma már a kprivatizált helyeket, ezeket a nagy, „ántivilágbeli” rizsparcellákat teljesen felhasználatlanul hagyják, azaz fel sem töltik, így ezzel a partimadarak újabb és újabb költőhelyeket veszítenek el. Az egyre inkább fogynak élőhelyek miatt nem csoda, ha számuk sem gyarapszik, s már-már egy goda, vagy bíbic költés is eseményszámba megy, pedig e fajok sokkal inkább számítanak réti költőknek, mint például a fokozottan védett gulipán, vagy székigólya.

Az élőhely-rekonstrukció vagy élőhely visszaállítás olyan természetvédelmi kezelési forma, melynek során egy korábbi természetes állapotot akarunk visszaállítani, ami többnyire valamilyen emberi tevékenység hatására változott meg. Az egyesületünknek több jelentősebb élőhely-rekonstrukciós programja volt az elmúlt években az illetékes nemzeti park igazgatóságokkal való együttműködések eredményeképpen.

Madár-repatriáló állomás üzemeltetése:

A madárgyógyítással és madárrepatriációval foglalkozók közül elsők között voltunk. Tiszántúlon a Góréson működik egy nagy múltú telep, Szegeden nyílt egy a KNP segítségével, és a kettő között található egyesületünk telepe Körösladányban, ahol sérült madarakat ápolunk és vadítunk vissza, hogy újra szaporodhassanak a természetben.

Erre azért van szükség, mert sajnos egyre több az olyan madár, mellyel a különböző feszültségű, de főképp a 20 kV vezetékek átívelése végez. Elsősorban azok a fajok a veszélyeztetettek melyek e vezetékeket használják pihenő-, emésztő-, (pl. ragadozómadarak), vadászó-, (pl. gébicsek, szalakóták), vagy épp fészkelőhelyül, (pl. fehérgólya). Sok-sok madár elpusztul így, a szigetelő, védőpapucsek kihelyezésétől függetlenül, de sok csupán alkalmi bénaságban szenved, s a táplálékhiány végez velük. Sajnos ezek közül a legtöbb maradandóan károsodik, de van jónéhány, amely megfelelő tartási körülmények után újra szárnyra kaphat. Mi összegyűjtjük az áramütött madarakat, és körösladányi telepünkre szállítjuk, ahol egy munkatársunk foglalkozik velük. Az illetékes Körös-Maros Nemzeti Park hivatalos engedélyével és elvi-anyagi támogatásával dolgozunk e programon, e területen elsőként.

Odúkihelyezések:

Bár jelentéktelen dolognak tűnhet, de nagyon fontos terepi tevékenység még ma is sok madárfaj számára, ha mesterséges fészekodúkar helyeztünk ki. Mára önálló programmá kellett tenni ezek kihelyezését jelentős költségeik miatt.

Céljaink elérése érdekében a legkézenfekvőbb módon szeretnénk részt venni terepi védelemben, a madárvédelemmel, hiszen más természetes élőhelyekhez hasonlóan a madarak számának rohamos csökkenése is az élőhelyek zsugorodásával magyarázható elsősorban. Az élőhelyek más csoportjaival összehasonlítva azonban a madarak látványosabb, jóval ismertebb és kutatótabb csoportot alkotnak, így munkánk könnyebb, megalapozottabb. Nem véletlen, hogy aktív védelmük hazánkban is közel egy évszázadra tekint vissza, ami az utóbbi évtizedben még óriási lendületet kapott, amiben jelentős szerepe volt a programunkhoz hasonló kezdeményezéseknek. Kezdeményezéseink a környezeti nevelés keretein belül aktív természetvédelmi haszonnal járó munkát is jelent, hiszen az egyik legeredményesebb program lehet, ha közvetlenül a természetvédelmi munkákon át próbáljuk bevonni a gyerekeket a kezdeményezéseinkbe, és lehetővé tesszük, hogy közvetlenül tehessenek ők is az ügy érdekében. Ez az életkori sajátosságok miatt leginkább mesterséges fészkelő odúk kihelyezésével lehetséges (A; B; C tip.), melyek elkészítését a már asztalos által előkészített faanyagok összeállításával, önkénteseink felügyelete mellett történik.

Természeti állapotfelmérés, kutatások:

A természet állapotának világszerte tapasztalható leromlása, az értékek pusztulása és e folyamatok gyorsulása elengedhetetlenül szükségessé teszi, hogy folyamatosan rendelkezésre álljanak az ellenőrzésükhöz és a korrigálásukhoz

szükséges információk. Ezek nélkül nem lehet megítélni a természeti objektumok veszélyeztetettségének mértékét és a változásaik trendjét, lehetetlen okaik feltárása, az állapotmegőrzés biztosítása és az állapotváltozások kedvező irányba terelése. Éppen ezért fontos az információ és adatgyűjtés.

Folyamatosan, jelentős önkéntes munkával és sok főiskolai hallgató bevonásával folyó program volt a természeti állapotfelmérés, ahol tagjaink, munkatársaink a Felső-Tisza vidéktől az Őrségig jelen vannak kutatási programjaikkal. Országos szinten évente 4-5 új természetvédelmileg értékes területnek készítjük el a természetvédelmi tervjavaslatát és ugyanennyi védett területről szolgáltatunk új adatokat. Nem egyszer volt rá példa, hogy hazánkból új faj megtalálása is egyesületünk munkatársaihoz fűződött.

Halastóvédelmi program

Az édesvízi élőhelyek kialakulása és szerepe ősidők óta meghatározza az emberiség, így a társadalmak életszínvonalát, mivoltát, így nem véletlen, hogy a korai kultúrák nagy folyók, folyamok mellett jöttek létre, ahol az éltető víz lehetőséget adott a „civilizált” életre. A vízhez való kötődés a természetközeli (vagy ha úgy tetszik: primitív) népeknél sokáig megmaradt a vadászó halászó életformák miatt. Ilyen példa erre hazánkban a Nagy-sárréten kialakult életforma, a pákászat, amely a gyűjtögető élet utolsó megjelenési formája, amit a közeli népeknél nem találhatunk meg sehol.

Szerte a Földön, már régóta tapasztalható ezeknek a vizes élőhelyeknek a kritikus csökkenése. Ezzel együtt természetesen a vízi élőhelyhez kötődő fajok egyedszáma is csökken, hiszen sokszor nem találnak eredeti élőhelyük ökológiai igényeivel megegyező területet.

A mesterségesen létrehozott halastavak jelentős másodlagos élőhelyekké küzdötték fel magukat, melyek nagyon sok természetvédelmileg értékes fajnak nyújtanak alkalmas élőhelyet az újbóli megtelepedésre. Így volt ez a századelőn drasztikusan lecsökkent számú nagykócsaggal, vagy a szintén fokozottan védett vidrával is. Nem hanyagolható el az a tény sem, hogy ezen másodlagos élőhelyek – a halastavak – sokszor (pl. működési területünkön, szerte az Alföldön) régi érmaradványokon, volt árterületeken kerültek kialakításra, ami valamilyen szempontból mindenképpen élőhely-rekonstrukciónak számít. Így van ez a Hortobágy-Berettyó mentén létrehozott tavakkal (pl. kenderesszigeti, túrkevei stb.) is, csakúgy, mint a Kis-sárrét területén, a Körös egykori vadvízjárta területein létrehozott biharugrai és begécsi halastórendszerrel. Ezek ma már a Körös-Maros Nemzeti Park védett törzsterületei. De mi van a többivel ?

Programunkkal szeretnénk felhívni a figyelmet ezen élőhelyek egyre aktuálisabb védelmére, a megoldásra váró problémák kérdéseire, illetve szeretnénk kezdeményezni a halastavak jogszabályban megfogalmazott közvetlen védelmét a művelési ág változtatások kikerülése érdekében.

Fajvédelmi programok:

Térségi tűzokállomány védelmét egyesületünk látja el a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából, illetve munkatársaink felügyelik a széki csér hazai populációjának szaporodását is. E mellé gyöngybagoly, lápi póc védelemmel kapcsolatban vannak jelentős feladataink.

Folyamatosan változik természetvédelmi szemléletünk. Azonban hiába az ökológiai folyosók védelme, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos szemlélet, az élőhelyek védelme, ha egyszer néhány faj terepi és hatékony megóvását csak fajvédelmi kezdeményezésekkel lehet elvégezni.

Egyesületünk ezt a munkát is felvállalta és a Körös-Maros Nemzeti Park és Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködve igyekezett számos kezdeményezés célját elérni. Ezek főképp a védett területeken kívül eső agrár területhez köthető fajok.

Programunk célja, hogy madárvédelmi szempontból és általában természetvédelmi szempontból működési területünk nem védett részein felügyeljük a védett és fokozottan védett életközösségek szaporodásával kapcsolatos intézkedéseket megtehessünk főképpen felnőtt, illetve felsőoktatásban hallgató tagtársaink és polgári szolgálatosok részvételével.

Környezetvédelem

Egyesületünk bár alakulását követően hosszú időn át csak a természetvédelem, tájvédelem és a környezeti nevelés terén ért el jelentős eredményeket, mégis egy új egyesületi kép és tevékenység kialakulását jelezte az, amikor az 1997-es közgyűlés egyesületünk szervezeti

formáját „regionális természetvédelmi egyesület”-ből „országos környezet- és természetvédelmi szövetség”-gé módosította. Az első igazán komoly lépésre 1998-ban szántuk el magunkat. Ennek kapcsán elkészítettünk egy napkollektor-összeszerelő műhelyt.

Napkollektor összeszerelő műhely fenntartása:

A létrehozott műhelyünkben biztosítani tudjuk az, hogy mindenki, aki kedvet érez ahhoz, hogy kipróbálja ezt a megújuló energiát, az elkészíthesse a mi szakmai felügyeletünk mellett saját használati melegvíz, illetve esetenként fűtéstárszámítógépre használt napkollektorát. Adott esetben azt is feltudjuk vállalni, hogy mi vállalkozói alapon készítjük el a megrendelőnek a szükséges kollektor felületet, de semmiképpen nem törekszünk erre, hanem adott esetben vállalkozásokat ajánlunk, illetve más hatékonyabb rendszereket mutatunk be (pl: vákumcsöves kollektor), hiszen programunknak nem az a célja hogy mi minél több kollektort készítsünk el, hanem az,

hogy minél több kerüljön használatba ezzel is csökkentve a fosszilis energiahordozók felhasználását és növelve a környezettudatosságot.

Elkészítettünk egy mobil rendszert egy utánfutóra az összes kiegészítő elemmel együtt, melyet demonstrációkon, bemutatókon tudunk remekül használni a program, illetve általában a megújuló energiaforrások népszerűsítésében.

Energiahatékonysági program

Ma az óriási kereslet következtében a fosszilis tüzelőanyagok (olaj, szén, gáz) százezerszer gyorsabban fogynak, mint ahogy keletkeznek. Ez azt jelenti, hogy nem kell eltelnie 200 évnek ahhoz, hogy a készletek elfogyjanak. Egy bizonyos réteg szerint a megoldás a „szelídített” atombomba az atomerőművek üzemeltetése, de ennek a megoldásnak az elterjedése hamarabb végez az emberiséggel, mint ahogy elfogynának a fosszilis energiák.

Az emberi élet talán még további évmilliókig létezik majd a Földön, egészen addig, amíg a Nap ki nem alszik. Mit fognak a jövő generációk gondolni rólunk, ha a szerves eredetű anyagoktól megfosztjuk őket, melyekre, életfontosságú gyógyszerek előállításához lenne szükség, vagy egy sugárszennyezett Földet hagynánk nekik örökségül. Ráadásul még azt is tudni fogják, hogy nekünk már a rendelkezésünkre álltak olyan technológiák amelyek segítségével energiaszükségletünket más, kimeríthetetlen forrásokból fedezhettük volna.

A fentiek figyelembevételével, egyesületi céljainkkal összhangban alakítottuk ki programunkat, olyan formában, hogy a napkollektoros programunkat egészítettük ki, alakítottuk át – megtartva külön programként is a napkollektor összeszerelést – egy általánosabb megújuló energiaforrásokat, illetve energiahatékonysági lehetőségeket bemutató szakmai programmá. Készítünk veszteségfeltárási jelentéseket, melyekben feltárt veszteségek csökkentésére beruházási tervet készítünk és adott esetben egy részét meg is valósítjuk.

Hulladék

A mai Magyarország számára, ahol a statisztikai adatok szerint lényegesen több energiát és anyagot használunk fel és sokkal több szennyezőanyagot „termelünk”, mint azt a szükségletek azonos színvonalon történő kielégítése indokolná, elsődleges feladatot a természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás megteremtése jelenti. A hulladékkezelés terén is olyan értékrend van kialakulóban, amely a hulladékképződés megelőzése, a keletkező hulladékok mennyiségének és veszélyességének csökkentése és a hulladékok hasznosítása irányába hat. Ezt a hatást jogi és gazdasági szabályozókkal erősíteni kell annak érdekében, hogy a hazai és a külföldi pénzügyi forrásokat a leghatékonyabban felhasználva megvalósíthatóak legyenek a stratégiában meghatározott célok és jelentős változást érvünk el a jelenlegi állapothoz képest.

Programunkkal célunk az, hogy felhívjuk a figyelmet a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeivel a környezetvédelem csatáira, melyeket helyben kell megvívni. Éppen ezért a programmal a lakosságot széles körben érintő, bevonó kampánnyal végezzük tevékenységünket.

Környezeti nevelés, szemléletformálás

Egyesületünk szemléletformáló, környezeti nevelési programjának alapvető célkitűzése, csakúgy, mint ahogy a Nemzeti Környezetvédelmi Program is kiemelten kezeli, az a fenntartható fejlődéshez szükséges legfontosabb környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feltételek kialakítása és a környezetvédelem stratégiai feladatainak meghatározása a

társadalom széleskörű bevonásával. Ehhez konkrét beavatkozásokra, bizonyos tevékenységeket ösztönző, másokat korlátozó szabályozásra van szükség, melyet széleskörű lakossági tudatformálásnak kell megelőznie. Programunk célja nemcsak a környezeti problémák feltárása, hanem azokra való rámutatás és társadalmi ösztönzés megoldásukra.

Zöld napok:

A jeles környezetvédelmi napok az évben, éves környezeti nevelési munkánkban különös helyet foglalnak el, mert ezek lehetővé teszik a globálisabb gondolkozás átadását. Egy nap, amikor a résztvevők érzik, hogy valami nagyobb dolog részesei. A Föld Napján egy kicsit az Amazonas menti esőerdőkért is teszünk, a Madarak és Fák Napján egy kicsit a távoli országban élő vékonycsőrű pólinggal is foglalkozunk és így tovább.

Megítélésünk szerint a rendkívül fontos környezet- és természetvédelmi tűzoltó munka mellett a legfontosabb a széles társadalmi rétegek ökológiai szemléletének kialakítása, tehát az emberek *környezeti nevelése*.

Közismert idézet Kodály Zoltántól az, amit arra válaszolt, hogy mikor kezdődik a gyermek zenei nevelése. Erre a mester azt válaszolta, hogy a születése pillanatában. Rövid gondolkozás után kijavította: „a születése előtt kilenc hónappal.” Újabb rövid habozás után kijelentette: „A gyermek zenei nevelése az anyja születése előtt kilenc hónappal kezdődik.”

Ugyan ez a helyzet a környezeti neveléssel. Ahhoz, hogy a megfelelő szemlélet – melynek mi *talán* birtokában vagyunk – átadjuk a minket követő generációknak, sok időre, és hosszú türelmes, következetes munkára van szükség. Ez a program, ennek a munkának egy része akar lenni, hiszen eddigi munkánkkal ismeretterjesztő és szemléletformáló kiadványaink jócskán bizonyították, hogy a cél elérésében mennyire fontos szerepük lehet.

Táborok:

Az egyre inkább felgyorsuló világunkban az ember egyre kevesebb ponton találkozik a természettel. Az információs forradalom korában már szinte az egész világ virtuálisan bejárható, egy irodából, vagy a szobából, a számítógép előtt ülve. Képet alkothatunk a világ legmesszebbi tájairól is, anélkül, hogy akár egy lépést is tennénk. Közben a közvetlen közelünkben lévő világról szinte semmit sem tudunk. A városi élet

elidegeníti az embert a természettől. Természetes hát, hogy kialakul a túlzott urbanizációs folyamat mellett, egyfajta védekezési reakcióként, egy a természet megismerését és megértését célzó vágy.

A táborokban végzett környezet- és természetvédelmi szemléletformálás – a környezeti nevelés bemutatja a tanulóknak, illetve a tábor résztvevőinek a táborhely szűkebb és tágabb környezeti, természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit, szolgálja a természeti és társadalmi folyamatokban való tájékozódásukat. Elősegíti, hogy tisztábban lássák a világban elfoglalt helyüket, nemzeti értékeinket, kedvező és kedvezőtlen környezeti adottságainkat. A személyiségfejlesztő és szemléletformáló programok során fejlődhet a résztvevők globális környezeti gondolkodása, ami megköveteli, hogy a jelenségek, folyamatok vizsgálatát kövesse az összefüggések megláttatása, valamint ezek átfogó rendszerként való értelmezése. Minden jelenséget folyamatban, változásban kell megláttatni, bemutatva ezzel azok lehetséges követelményeit is. Tudatosítani kell a résztvevőkben, hogy az ember társadalmi-gazdasági tevékenysége során jelentősen átalakította környezetét. Meg kell érteniük, hogy a Föld egységes ökológiai rendszer, melyben az ember természeti és társadalmi lényként él, s ez megkívánja az erőforrások ésszerű felhasználását.

Kiadványok:

Zöldike könyvsorozat A „Zöldike” Könyvsorozatot 1998-ban hoztuk létre önálló környezeti nevelési és természetvédelmi szemléletformáló programként. A könyvsorozat célja színvonalas kiadványokkal történő ismeretterjesztés és tudatformálás, az olvasók természetvédelmi igényességének növelése.

Pusztá Az Egyesületünk tudományos kutatásainak publikálására már régóta igény van. A Pusztá című kiadványt a szegedi ornitológusok hívták életre. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei Szervezetéhez tartozó Madártani és Természetvédelmi Szakkör híradójaként jelent meg először 1971-ben. 1983-tól a Magyar Madártani Egyesület vette át a periodika gondozását. A korábban számos más szakmai kiadvány megjelenésekor átmenetileg gazda nélkül maradt Pusztá így került 1995-ben az MME jóváhagyásával az egyesületünkhöz és tagszervezeteinek kiadványaként további megjelenésre.

Hisszük, hogy sikerült folytatni szellemiségében azt az erőfeszítést, amely a közölt írásainkon keresztül a természet jobb megismerését és megismertetését szolgálja.

Zöld Híradó Mi mindig nagy hangsúlyt fektettünk a környezetvédelmi ismeretterjesztésre és tudatformálásra. Ebből következik, hogy mikor elsőként felvetődött egy kiadvány gondolata, akkor rögtön belevettünk környezetvédelmi témákat is. Az első számnak a Zöld Híradóból a vártnál lényegesen nagyobb sikere lett itt regionális szinten. 2000 példányban jelent meg, és már az első héten több mint felét széthordták a gyerekek. A visszhangja is pozitív volt. A konkrét cél a megvalósításban: tudat- és szemléletformálás. Erre a célra e kiadvány a legjobb eszköz, hiszen bárki könnyen hozzáfér. Mellékleten küldünk korábbi számokat, melyek alapján a döntés meghozása talán könnyebb lesz.

Egyesületi lapunk szerény formátumú kiadvány, mely ingyenesen eljut mindenkihez. Az általunk szervezett rendezvényeken, programokon lehet hozzájutni,

valamint terítjük vele az iskolákat is. Arra nem gondoltunk, hogy áruljuk, mert úgy nem szolgálná azt a célt, melyet magunk elé tűztünk a lap alapításakor, mégpedig hogy bárki hozzáférjen. A lap tartalmát tekintve szinte rögzített, így megtalálhat a madárismeretet növelő, a környezetvédelmi ismeretet növelő, a fogyasztóvédelmi ismeretet növelő rovatok mellett, hogy rendszeresen hírt adunk benne az aktuális rendezvényeinkről, olvashatunk még benne közlekedési témákkal foglalkozó cikkeket, valamint energia felhasználásról részletesebb anyagokat.

Kevi Hírmondó A Zöld Híradóba az évek alatt egyre több civil politikát, Túrkeve helyi híreket, testületi támadást tettünk bele. Éreztük, hogy a lakosság részéről, jelentős igény van erre, de miután a Zöld Híradó Kelet-Magyarországon sokfelé elkerül, hosszútávon nem volt lehetőségünk fenntartani abban a formában ahogy az volt, így 1999-ben a lap kettészakadt.

Részben megmaradt a Nimfea Természetvédelmi Egyesület által kiadott szemléletformáló lapnak, amibe tagjaink is rendszeresen publikálnak, részben pedig létrejött a Kevi Hírmondó, egy helyi, csak egyesületünk tulajdonában lévő közéleti havi folyóirat.

Nagy érdeklődés és nagy népszerűségű a lap, hiszen negyven oldalon foglalkozik városunk életével, mindennapjaival, szociális problémáival, de emellett helyet kap benne az ismeretterjesztés is néprajzi helytörténeti rovatainkkal. Eredeti célkitűzésünket, a természetvédelmi szemléletformálást is folytatja a lap egy dupla oldalon, illetve az újonnan felvett témát, a civil érdekképviselést is, amellyel lehetőséget biztosítunk a helyi NGO-knak tevékenységeik bemutatására, illetve tolmácsoljuk érdekeiket a testület irányába.

Nem nekünk, hanem az önkormányzatnak kellene megtennie, de ha már nem teszi, akkor fontosnak tartjuk, hogy egy ekkora városnak, mint Túrkeve legyen egy megfelelő tájékozottságot lehetővé tevő helyi folyóirata. Fontosnak tartjuk, hogy – miután meg van a joguk hozzá – meglegyen a lehetősége a lakosságnak az információkhoz és ha már helyi újságot szerkesztünk, akkor az a ténykedésünknek megfelelően a fenntartható fejlődés szemléletét tartsa szem előtt.

Zöld Kuckó A környezeti nevelés, szemléletformálás, a környezeti tudatosság növelése nagyon fontos dolog, és fontos lenne, hogy minél több média szem előtt tartsa ezen elveket. A környezet- és természetvédelmi szemlélet kialakítását célzó törekvéseknek a mindennapok részének kell lennie. Éppen ezért nem csupán a jeles környezetvédelmi napokról való megemlékezésekre kell helyezni a hangsúlyt, annak ellenére, hogy ezek kiválóan kínálják az alkalmat, hanem a rendszeres ismeretterjesztésre és tudatformálásra a média és sajtó felhasználásával.

Programunk ezen része egyértelműen csak szakmai, környezet- és természetvédelmi célkitűzéseinkkel összefüggő szemléletformálási és ismeretterjesztési tevékenységekre irányult. Ehhez kiváló alapot nyújtott Túrkevéen a Civil Televízió, ahová önálló műsorokat készítettünk átlag heti 10 percben (persze van, amelyik 30 perc, és a többség 5-8 perc) műsorokat. Ezekkel a természeti értékek helyi bemutatásától a messzi földre kalandozó kirándulásokig, riportokig, minden van, amivel a kitűzött célt szolgáljuk.

WEB jelenlét Az információs forradalom korában egyesületünk is egyre nagyobb hangsúlyt fektet arra, hogy egyesületünket bemutató, illetve programjainkat, rendezvényeinket ismertető honlapot tartson fenn és azt folyamatosan az aktualitásokkal kiegészítve frissítsen.

1998-ban jelent meg a „Zöldszemmel” c. környezeti nevelési ötlettárunk, ami gyorsan elfogyott, és a programunk kezdetekor is nagy igényt éreztünk rá. Sajnos az újrakiadásra nem sikerült támogatót találnunk, ezért olcsóbb megoldáson kell törnünk a fejünket. Többen javasolták, hogy tegyük fel internete a teljes anyagot, hogy még inkább hozzáférhető legyen. Innen kaptuk az ötletet, hogy milyen jó lenne minden más kiadványunkat is feltenni, kihasználva az alkalmat arra, hogy egyesületi anyag is felkerülhessen.

Egyesületünk évek óta készít különböző témákban szemléletformáló kiadványokat, nyomtatott sajtótermékeket, ezt a projektet kívánta kiegészíteni egy olyan programmal, amely hozzáférhetővé tesz minden kiadványunkat a WEB oldalunkon keresztül.

Fekete István Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpont építése

1995-ben az Európai Természetvédelmi Év keretében egyesületünk egy kis túrkevei erdőt örökbefogadott. Hétvégeken át dolgoztunk ott fiatal tagjainkkal, hogy erdősítsük, szeméttelenítsük az erdőt. Az erdőben terveink szerint egy központot kívánunk létrehozni, mely központ elsősorban oktatóközpont szerepét fogja betölteni, ahol regionálisan sok környezeti nevelési program lebonyolítását tervezzük. Itt

engedjük környezet- és természetvédelmi táboroknak ingyenes táborszervezést, ide hívjuk meg az erdei iskola programokat. Szintén e központban tervezzük a pedagógusok kötelező továbbképzését is környezeti nevelés témában, tanfolyamokkal. A központban kapna helyet egyesületeink központja, és itt működtetnénk tanácsadó irodát is névadónk Fekete István szellemiségét követve.

Természetvédelmi tanösvény

Programunkkal egy természetvédelmi, természetismereti tanösvényt készítettünk el, amely az erdők élővilágát mutatja be. A tanösvényt Túrkevéen készítettük el, a Fekete István Oktatóközpont mellett. A közelben egyáltalán nincs ilyen jellegű létesítmény, így fontos bázisa lehet a területi oktatásnak, amellet, hogy számos szemléletformáló lehetőséget nyújt. Itt lehetőség nyílik ismeretbővítésre és szemléletformálásra egyaránt.

A programunk kapcsán, jelentős önkéntes munkával lehetőség nyílt, hogy a fafajokat, lágyszárú fajokat, gerincteleneket és gerinceseket egyaránt tájékoztató táblák mutassák be. Öt 1,5 x 1,5 méteres fatáblát helyeztünk ki, – az esetleges rongálások elkerülése végett lefedéssel –, a pontos, részletes bemutatás, ismertetés végett. Az öt táblát az erdő azon területén helyeztük el, melyet érint a

természetvédelmi tanösvény. A tanösvényen fa cikkelyek elhelyezésével mutatjuk be, hogy hol mi virágzik, hol milyen madár költ stb. A tanösvény egy jelentős részen az erdő talajadottságaiból eredően víz fölött kellett elhelyezni. Ez nem csak érdekesebbé (kétéltű szaporodóhely, más vegetáció) hanem kalandosabbá és teszi a kirándulást.

Faültetés

Az örökbefogadott erdők faállománya javításra szorul, melyet faültetéssel, illetve fagondozással próbálunk elérni. Az erdőben jelenleg az erdő felső lombkorona szintjének nagy százalékát a kocsányos tölgy, és a gyomfáknak számító, flóraidegen vörös kőris és az akác alkotja. Kisebb százalékban fekete nyár is jelen van (esetleg nemesített változatok) és egy-két fehér nyár is. Az alsó lombkorona-szintben még nagy számban van jelen a fenti fajok fiatal egyedei mellett a vadszilva. Cserjeszínében a gypűrózsa és fekete bodza található bőven, melyekre alkalmanként erdei iszalag fut fel. Kisebb mennyiségben a gyomnak számító hóbagyó is megjelenik. Az erdő gyepszinten az újultok között találhatunk hegyi juhart és vénic szilt mely fajok értékes honi társulást hozhatnak létre megfelelő erdőgazdálkodás mellett. Sokat láthatunk az erdei gyömbérgyökérből, hamvas szederből és a közönséges tarackbúzából. Sikerült még meghatározni vérehulló fecskefüvet, szálkás tarackbúzát is. A kitisztult foltokat a réti ecsetpázsit és indás pimpó foglalta el.

A flóraidegen gyomfák ritkítását és gyérítését folyamatosan végezzük. Ez a munka nagyon fontos az erőszakos akác és amerikai (vörös) kőris esetében, ugyanis terjeszkedésükkel veszélyeztetik más fajok újlását. Nagyon fontos, hogy a gyérítő munkával egy időben folyamatosan végezzük az ültetést is. Éppen ezért az erdőbe őshonos fákat ültetünk, melyek nagyjából megfelelnek az egykori Berettyó ártér talajához és talajvíz adottságaihoz alkalmazkodó puhafa ligeterdő (nyáras - füzes) szukcessziós zárótársulásába való átmenetnek (zárótársulás: keményfa ligeterdő).

Lobby, közéleti szereplés, zöld politika

Nem védett területek védelem alá helyezése:

Mindennapi munkánk során számos természetvédelmi feladatot meg kell oldanunk. Éppen ezért sokszor munkánk sablonossá, egysíkúvá válhat, attól függetlenül, hogy más-más területtel foglalkozunk. A Nimfea Természetvédelmi Egyesület helyi jelentőségű természetvédelmi területek kijelölésére tett kezdeményezése is olyan, ahol a számos próbálkozás miatt már egy-egy fasor, emlékhely, kis gyepterület megőrzésére törekszik, hiszen amíg nincsenek természeti területek, ez a legjobb módja annak, hogy egy életközösséget, vagy városképi jelentőségű természeti képet megőrizzünk. Hasonló kisváros képviselő-testületek, hasonló védendő városi értékek, hasonló eljárások.

Az igazi jutalomjáték, „bónusz” éppen ezért az, amikor valóban olyan természetvédelmi szempontból értékes és országosan is védendő életközösségre bukkanunk, ahol könnyedén igazolható a védett fajok nagy számú jelenléte, igazolható könnyedén a védettség indokoltsága.

Civil rendelet, helyi természeti értékek védelméről szóló rendelet elfogadtatása:

Van, ahol már elfogadtattuk a helyi természeti értékek védelméről szóló rendelet a képviselő-testülettel, de szeretnénk ezt megtenni a környező településeken is. Viszont néhány helyben a fontos feladat a Civil rendelet elfogadtatása is, ami alapján gátat szabnánk a sport hatalmas támogatásának, és lehetőséget teremtenénk a kiemelkedően közhasznú szervezetek jobb támogatottságának.

Civil műhely:

Tényként kezelhetjük, hogy a pluralista demokrácia kialakításában fontos szerep hárul a harmadik szektorra, a civil társadalomra, illetve a civil társadalom által létrehozott nem kormányzati szervezetekre. Programunk célja az, hogy a harmadik szektor „ellenzéki”, demokrácia erősítésében betöltött fontos szerepét erősítsük, a NGO-k közügyekben felvállalt projektjeit elősegítsük, ezáltal az angol „advocacy” szó értelmezéseként, nem csak egyirányú, hanem kétirányú ügy-, és érdek-képviselési munkát végezzünk. Ez nem csak a lakosság szervezetein keresztül gyakorol nyomást az önkormányzatra(okra), hanem segíti az önkormányzatnak a lakosság felé való nyitottabb viszony kialakulását is (pl. emberibb ügyintézésben, az értelmes közös gondolkodásban stb.) ezáltal elősegíti „civilbarát” önkormányzatok kialakulását. Így tevékenységünk folytatásaként létrehoztunk egy közös civil érdekképviselési irodát, egy civil műhelyt, ahol az összes szervezetnek (szakmai tevékenységüktől függetlenül) segítséget nyújtunk képzésekkel és infrastruktúrával (kommunikációs eszközök, technikai háttér stb.) működésükhöz, végezzük adminisztrációjukat (egészségbiztosítás, apeh, könyvelés stb.), segítjük adományszerzésüket, ezáltal erősítsük őket, növeljük közhasznú munkájuk eredményességét.

Lakossági tanácsadás

A társadalom, gazdaság és tudományok területén jelentkező újabb és újabb eredmények szükségessé teszik a környezeti szemléletformálást, tájékoztatás folyamatos fejlesztését. A túlnépesedés, szűkülő élettér, a technológia fejlődése és az ezzel szemben egyenes arányban jelentkező bioszféra rohamos pusztulása világossá tették, hogy az emberiség önkiusztításának csakis a helyes szemlélet kialakulása vethet gátat, amiről tájékoztatni kell a társadalmat. Ennek érdekében számos szabályozás és koncepció került kidolgozásra (zöld mozgalmak ilyen jellegű tevékenysége, Riói Csúcs, Római Klub stb.) melyek jelzik egy új világkép kidolgozásának az előkészületeit. Viszont a szükségszerűség egyre inkább követeli a társadalmi szervezetek és állami célkitűzések együttműködését. A környezet és természetvédelem közügy – mindenki feladata, kötelessége. Az emberiség elsődleges feladata a jelenben és a jövőben egyaránt az, hogy a Földet átadhassuk jogos tulajdonosainak: az utódainknak. A világbéke megteremtése mellett a legfontosabb tennivalónk az, hogy végre megértessük széles társadalmi rétegekkel, hogy a Föld nevű bolygó ökológiai tényezői az ember tevékenységével változhatnak, a mai élet szempontjából romolhatnak s emellett, hogy sérülhet a Föld, az elsődleges veszélyeztetettek mi, emberek vagyunk, hiszen bolygónk más az általunk előidézetteknél sokkal nagyobb csapásokat is átvészelt. Csakis a tudatos és jól felkészült tájékoztatással érhetőek el eredmények.

Pénzügyi beszámoló:

a) A számviteli beszámolót:

Általános működési költségekre, az egyesület fenntartására havonta összesen kb. 470 e forintot költöttünk, mi az alábbiak szerint oszlott el 2001-ben:

kb. 90 e forint havi utazás

kb. 290 e forint havi személyi kiadás közterhekkel

kb. 90 e forint havi egyéb rezsi (kommunikációval)

b) A költségvetési támogatás felhasználását;

A Nimfea kapott 2001-ben költségvetési támogatást. Ennek mértéke az előző évekhez hasonlóan jelképes összegű volt. Ezt az alábbiak szerint használtuk fel:

Személyi jellegű költségekre kifizetett támogatás	90 eFt
Anyagjellegű szolgáltatásokra fordított támogatás	470 eFt
összesen	
<i>utazási költségek</i>	<i>120 eFt</i>
<i>postaköltség</i>	<i>50 eFt</i>
<i>telefonköltség</i>	<i>150 eFt</i>
<i>kiadványszerkesztés költségei, nyomdaköltség</i>	<i>150 eFt</i>
Összes felhasznált támogatás	560 eFt

A támogatás felhasználásának részletes elszámolását az országgyűlés társadalmi szervezetek költségvetését előkészítő bizottsága részére megküldtük, és az az elszámolást jóváhagyta.

c) A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást;

Tekintve, hogy nincs tőkéje a szervezetnek, így a (c) pont egyesületünkre nézve nem értelmezhető.

Egyébiránt 2001-es évben egyetlen eszközünket sem amortizáltuk, így az állóeszköz mennyisége csak növekedett.

d) A cél szerinti juttatások kimutatását;

(ezer forintban) A szürkített részek a tagszervezetek támogatásai

	Támogató megnevezése	Támogatás témája	Támogatás
1.	Sasakawa díj	Működés	1766
2.	Körös-Maros NP	Kutatás	1550
3.	Pro Renovanda CHA	Bagolyvédelem	70
4.	Pro Renovanda CHA	Halastó	70
5.	Pro Renovanda CHA	Diasorozat	40
6.	Pro Renovanda CHA	Pusztá	60
7.	REC - DANCEE	Biodiverzitás véd.	414
8.	Követség Know How	Tisza konferencia	375
9.	Ökotárs Alapítvány	Tisza konferencia	300
10.	Ökotárs Alapítvány	Kollektor	295
11.	REC - Zöld csatlakozás	Tisza konferencia	2300
12.	Ökotárs Alapítvány	Monitoring	1850
13.	KAP - Holland Követség	Tisza konferencia	350

e) A központi költségvetési szervtől, elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól kapott támogatás mértékét;

(ezer forintban) A szürkített részek a tagszervezetek támogatásai

	Támogató megnevezése	Támogatás témája	Támogatás
1.	Környezetvédelmi Min.	Tisza konferencia	1800
2.	Oktatási Minisztérium	Nyári egyetem	50
3.	Kac Közcélú F keret	Szemléletformálás	750
4.	Kac Közcélú F keret	Környezetvédelem	800
5.	Kac Közcélú F keret	Kutatás	250
6.	Kac Közcélú F keret	Odúkihelyezések	150
7.	Kac Közcélú F keret	Nevelés	250
8.	Kac Közcélú F keret	Szemléletformálás	350
9.	Kac Közcélú F keret	Macskabagózás	250
10.	Kac Közcélú F keret	Kutatás	350
11.	Kac Közcélú F keret	Halastó	250
12.	Kac Közcélú F keret	Repatriáló telep	200
13.	Kac Közcélú D keret	Nevelési feladatok	1000
14.	Kac Közcélú E keret	Bagolyvédő	164
15.	Kac Közcélú A keret	Megújuló	443
16.	Kac Közcélú E keret	Jeles Napok	50
17.	Kac Közcélú G keret	EU integráció	3639
18.	OGY	Működés	560
19.	Kac Közcélú E keret	CD-rom	1500

f) A szervezet vezető tisztviselőinek nyújtott juttatások értékét, összegét;

A Nimfea tisztségviselői (elnök, alelnök, titkár, három elnökségi tag, illetve a fegyelmi és ellenőrző bizottságok tagjai) nem részesülnek e jogszabály hatálya alá eső rendszeres költségtérítésben, fizetésben, tiszteletdíjazásban. 2001-ban e tisztségeket betöltők kizárólag önkéntes munkában végezték közhasznú feladatvállalásaikat.